

VESTFOLD, TELEMARK OG BUSKERUD STATSADVOKATEMBETER

Politimester Ole B. Sæverud
Sør-Øst politidistrikt
Postboks 2073
3103 TØNSBERG

REF.:

VÅR REF.:

DATO:
06.02.2024

RAPPORT ETTER INSPEKSJON AV SØR-ØST POLITIDISTRIKTS INNSATS MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET I 2023

1. Innledning

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter har ført tilsyn av Sør-Øst politidistrikts innsats mot arbeidslivskriminalitet for 2023. Inspeksjonen ble fra embetets side utført av statsadvokatene Ellisiv Emblem Bentdal, Helene Holtvedt og Åsmund Yli.

Inspeksjonen var todelt. I uke 51 i 2023 ble det gjennomgått et større antall saker sendt over fra politidistriktet. Se nærmere om dette nedenfor under punkt 4. Videre ble det i uke 2 i 2024 gjennomført samtaler med personell som arbeider opp mot arbeidslivskriminalitet, herunder leder for felles påtaleenhet, leder for FEE, ledere øko/miljø (seksjonsleder, avsnittsleder og påtaleleder), leder Spesiell etterforskning, jurist fra ØMI, jurist tilknyttet A-krimssenteret, jurist med fagansvar for menneskehandel og politibetjent arbeidende på A-krimssenteret.

Inspeksjoner og tilsyn er en viktig del av statsadvokatenes fagledelse av politiet. Statsadvokatembetet gjennomførte også tilsvarende tilsyn for 2022, og det var særlig relevant å følge opp tiltaksplan og politidistriktets utvikling og innsats på fagfeltet.

2. Bakgrunn

I regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet (revidert 8. februar 2021) tiltak 33 heter det blant annet:

«Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere innsatsen for å etterforske og føre for retten lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet.

Riksadvokaten skal styrke sin fagledelse på økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet, og bidra til å øke statsadvokatembetenes og politidistriktenes kompetanse og innsats for å bekjempe denne typen kriminalitet.»

For å oppfylle regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet ga riksadvokaten i brev av 27. september 2021 føringer om at politiets innsats mot arbeidslivskriminalitet skulle prioriteres ved statsadvokatenes inspeksjoner i 2022.

Det fremgår videre av riksadvokatens rundskriv nr. 1/2023 Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen for 2023 at etterforskning av saker med *alvorlig arbeidskriminalitet* var et av saksfeltene som sammen med blant annet alvorlig økonomisk kriminalitet, alvorlig IKT-kriminalitet og alvorlig miljøkriminalitet var sentralt prioritert av riksadvokaten, jf. punkt IV 1. Dette innebærer at sakene skulle gis forrang ved knapphet på ressurser, uavhengig av hvilken enhet som var tildelt etterforsknings- og påtaleansvaret. Dette er for øvrig en prioritering som har stått fast over flere år.

Videre er det presisert følgende i rundskrivet på s. 8:

"Arbeidslivskriminalitet utgjør en alvorlig trussel mot både arbeidstakere, virksomheter og samfunnet som sådan. Fenomenet omfatter en lang rekke ulike sakstyper, og riksadvokaten understreker viktigheten av en aktiv og målrettet innsats. Det skal rettes oppmerksomhet mot ulovlig bruk av utenlandsk arbeidskraft, menneskehandel, tvangsarbeid, systematisk trygdemisbruk og fiktiv fakturering. Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningsporet. En målrettet innsats mot slik kriminalitet fordrer et tett samarbeid på tvers av politidistrikter og med særorganer, offentlige kontrollorganer og næringslivet."

Dette er videreført i riksadvokatens prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2024, jf. rundskriv nr. 1/2024 punkt III 2 s. 9:

"Arbeidslivskriminalitet omfatter ulike former for profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet. Slike lovbrudd utgjør en alvorlig trussel mot arbeidstakeres arbeidsvilkår og rettigheter, samt tilliten til offentlige og private virksomheter, norske myndigheter og velferdsstaten. Fenomenet omfatter en lang rekke ulike sakstyper som må ses i sammenheng, og er gjerne utført organisert i kriminelle nettverk. Riksadvokaten understreker viktigheten av en målrettet innsats. Det skal rettes oppmerksomhet mot ulovlig bruk av utenlandsk arbeidskraft, menneskehandel, tvangsarbeid, systematisk misbruk av skatte- og trygdeordninger. Utnyttelse til farlig arbeid, alvorlige arbeidsmiljølovbrudd og arbeidsulykker må også gis oppmerksomhet."

"Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere arbeidslivskriminalitet av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningsporet. Gode resultater krever oppmerksomhet om fenomenet i arbeidet med andre saker, samt et tett samarbeid på tvers av politidistrikter og med særorganer, offentlige kontrollorganer og næringslivet. Det minnes om at norske myndigheter er forpliktet til å ivareta ofrene for menneskehandel, og at mistenkte i saker om arbeidslivskriminalitet etter omstendighetene selv kan være offer for menneskehandel eller tvunget til annen kriminalitet. Europarådets

menneskehandelskonvensjon artikkel 26 pålegger statene å sikre at ofre for menneskehandel ikke i urimelig utstrekning selv blir utsatt for straffeforfølgning."

Det kan følgelig oppsummeres med at bekjempelse av arbeidskriminalitet skal prioriteres høyt.

3. Generelt om politidistriktet innsats mot arbeidslivskriminalitet

Dette temaet ble omhandlet grundig i fjorårets rapport. Denne rapporten vil kun berøre eller gjenta det helt sentrale, samt endringer som har funnet sted siden forrige inspeksjon.

Vi finner likevel grunn til å påpeke innledningsvis at definisjonen av A-krim saker er vidtrekkende og synes vanskelig å avgrense. Den definisjonen som fremgår av regjeringens Strategi mot arbeidslivskriminalitet (revidert 8. februar 2021) gir likevel veiledning:

"Arbeidslivskriminalitet innebærer handlinger som bryter med norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygder, skatter og avgifter, gjerne utført organisert, som utnytter arbeidstakere eller virker konkurransevridende og undergraver samfunnsstrukturen. Arbeidslivskriminalitet innebærer ulike former for profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet som går på bekostning av ansattes arbeidsvilkår og rettigheter, skattefundamentet og velferdssystemet. Det favner en rekke typer lovbrudd og aktører. Kriminelle aktører som utnytter skatte- og trygdeordninger til egen fordel, bidrar til å undergrave tilliten til norske myndigheter og velferdssystemet. Arbeidslivskriminalitet særpreges ved at skatte-, avgifts- og velferdssystemet utnyttes og misbrukes til å finansiere bruk av uregistrert og ofte ulovlig arbeid. Sårbare arbeidstakere utnyttes for å oppnå økonomisk vinning, for eksempel ved underbetaling av lønn og brudd på regler for å sikre arbeidstakere vern. Et karakteristisk trekk ved arbeidslivskriminalitet er innslaget av multikriminalitet."

Det vises videre til henvisningen til aktuelle lovbestemmelser som er angitt der.

3.1. Organisering og rutiner internt i politidistriktet

I løpet av siste år har det ikke funnet sted endringer i politidistriktets straffesaksinstruks hva gjelder hvilke seksjoner som har etterforsknings- og påtaleansvar for de ulike straffebudene som er relevante for denne inspeksjonen.

De fleste straffebud tilknyttet fenomenet arbeidslivskriminalitet tilfaller påtalemessig Seksjonen for økonomi-, miljøkriminalitet og inndragning (ØMI). Unntakene er valutasmugling, menneskehandel, grove bedragerier under 500.000 kr, bruk av falsk identitet med mer og overtredelser av utlendingsloven. På samme måte vil de fleste straffebudene etterforskes av Økonomi og miljøseksjon (ØKO).

Hva gjelder menneskehandelssakene har politidistriktet i tidligere år hatt en egen jurist med et saksansvar, plassert under spesialfag påtale og nært tilknyttet Seksjon for spesiell etterforskning (SE), som hadde etterforskningsansvaret. I 2023 hadde ikke politidistriktet en egen jurist med ansvar for dette, og ved gjennomgang av disse sakene, så vi initialt at det var politiadvokat ved SE som stod som påtaleansvarlig. Etter hvert besluttet påtaleledelsen at alle menneskehandelssakene skulle påtaleavgjøres i den geografiske seksjon de stammet fra.

I forbindelse med gjennomføringen av årets inspeksjon kom det frem at det var utpekt en ny jurist med saksansvaret for menneskehandelssakene i politidistriktet. Juristen er ansatt ved FSI (Felles straffesaksinntak), og skal tas ut av vaktlister dersom slike saker avdekkes.

Hva gjelder etterforskningsansvaret for menneskehandelssakene ligger dette per i dag på SE, med en egen politifaglig etterforskningsleder med særlig kompetanse på feltet. Dersom saken initialt, eller underveis i etterforskningen, blir kodet om til f. eks strl. § 315(hallikvirksomhet), skal sakansvaret overføres til GDE der handlingen(e) er begått. Det er i forbindelse med årets inspeksjonen opplyst at også Seksjon for felles etterforskning og etterretning (FEE) er i gang med en omorganiseringsprosess. Utfallet av denne er ikke klar på nåværende tidspunkt, men et av alternativene er at FEE på dette fagfeltet, som flere andre, skal ha et fagansvar med både politioverbetjent og etterforsker med spesialkompetanse, men at saksansvaret blir plassert på den geografiske driftsenheten(GDE) der handlingen er begått.

Statsadvokaten påpekte i fjorårets rapport at politidistriktet ikke hadde rutiner for å gjøre A-krim saker søkbare/gjenfinnbare i Strasak eller BL. Dette ble også et av punktene i tiltaksplanen etter forrige inspeksjon. Det ble opplyst under årets inspeksjon at distriktet etter juli 2023 har startet opp med en manuell merking av saker som faller inn under definisjonen A-krimdefinisjonen.

3.2 Særlig om tverretattlig samarbeid og A-krim senteret i Tønsberg

Distriktet har siden oppstarten av A-krim senteret i Tønsberg i medio 2017 praktisert et prinsipp med trinn 1 og trinn 2 saker. Trinn 1 saker er de straffesakene som har blitt generert i forbindelse med at A-krim senteret har vært på kontroll. Dersom disse straffesakene har vært oversiktlige og enkle, har medarbeiderne tilknyttet A-krim senteret hatt etterforsknings- og påtaleansvaret. Trinn 2 saker har vært tyngre saker, ofte med utgangspunkt i anmeldelser fra kontrolltater som Skatt og Arbeidstilsyn. Disse sakene har blitt håndtert i «linja», som vil si ØKO/ØMI.

Den opprinnelige styringsmodellen fra 2017 beskriver hvordan de ulike etatene skulle samarbeide. Dette dokumentet er fortsatt grunnlaget for dagens A-krim samarbeid, men styringsmodellen ble revidert 01.10.21. I den reviderte styringsmodellen beskrives samhandling mellom senterleder og påtale i punkt 5.3, politiets forpliktelser i punkt 2.2, og rollen som etterretningsleder i punkt 12.2.

Kravet til politidistriktet er at det skal stille med en etterretningsleder, en den av en påtalestilling, representanter i kontrollgruppen, representanter i kunnskapsgruppen, samt lederdeltakelse i Lokal koordineringsgruppe (LKG) og Regional styringsgruppe (RSG).

I fjorårets inspeksjonsrapport ble det påpekt flere utfordringer rundt A-krim senteret. Det var blant annet tale om utskiftninger av personell og interne prosesser i de samarbeidende etatene, utfordringer rundt deling av informasjon mellom etatene grunnet taushetspliktsregler, ulike tilnærminger til hva som burde prioriteres og i tillegg et negativt samarbeidsklima på personnivå.

For 2023 har politidistriktet deltatt med tre politibetjenter inn til A-krim senteret, på linje med tidligere år. Som følge av blant annet sykdom, har man imidlertid i større deler av 2023 kun deltatt med to ansatte til senteret. Både politiansatte og ledere har i samtaler med

statsadvokaten gitt uttrykk for en positivitet for tiden fremover. I positiv retning blir særlig påberopt ny senterleder, nytt personell, en bedre struktur og et vesentlig bedre arbeidsmiljø.

Det fremkommer av fjorårets inspeksjonsrapport at politidistriktet anså potensialet for kriminalitetsbekjempelse var stort i A-krimssamarbeidet, og hadde i 2022 forsøkt noen nye tilnærminger som kunne gi en økt effekt. Det var også en oppfatning om at det fortsatt hvilte en viss usikkerhet til den nye rollen politiet har på senteret gjennom etterretningsleder. Distriktet opplevde et engasjement for samfunnsoppdraget, men oppga at det rådet uenighet om virkemidlene. Likevel var tilbakemeldingene fra senteret at man hadde en bedre forståelse av å jobbe etterretningsbasert nå som etterretningsleder hadde kommet inn for å lede dette arbeidet. Etterretningsleder ble innført ved senteret som ny funksjon etter den nye styringsmodellen. Det ble opplyst at gjennom etterretningslederfunksjonen så fikk ledergruppen et etterretningsprodukt som kunne, og skulle, danne grunnlag for videre prioriteringer. Det ble også opplyst fra distriktets side at etterretningsleder fortsatt hadde en vei å gå for å få implementert sin rolle i arbeidet ved senteret, men at man var godt i gang med dette.

Under årets inspeksjon ble det opplyst at stillingen som etterretningsleder var flyttet fra ØKO til FEE for å samle fagmiljøet.

Videre ble det opplyst under årets inspeksjonen at stillingen som etterretningsleder har stått vakant fra april 2023. Den reelle situasjonen har blitt noe avhjulpet ved at skatteetaten midlertidig har "fylt" stillingen, til tross for at dette skal gjøres av politiet. Status per januar 2024 er at vedkommende fra skatteetaten har sluttet i stillingen, slik at A-krimssenteret per januar 2024 ikke har noen etterretningsleder. I følge leder FEE skal stillingen som etterretningsleder nå lyses ut. Det er høyst uklart når den vil bli besatt.

3.3 Særlig om påtalejurist tilknyttet a-krimssenteret

Politidistriktet har en egen påtalejurist ved ØMI som skal være tilknyttet til A-krimssamarbeidet, hvorav 50 % av stillingen er tilknyttet A-krimssenteret og 50 % økosaker/ØMI. Ved utvelgelsen av påtalejurist tilknyttet A-krimssenteret har distriktet opplyst at de legger vekt på blant annet påtaleerfaring, kjennskap til de øvrige kontrolletatene, ev. arbeidserfaring fra kontrolletatene, evnen til samarbeid med ulike fagmiljøer m.v.

Politiadvokaten som pt. er tilknyttet A-krimssenteret hadde arbeidserfaring fra kemneren, og deltok tidligere i kemnerens arbeid ved senteret. Hun hadde således kjennskap til hvordan arbeidet ved A-krimssenteret var organisert, de ulike etatene, deres representanter, arbeidsmetodikk og utfordringer i samarbeidet.

Fra våren 2023 ble påtalejuristen tilknyttet A-krimssenteret først tatt ut av senteret og deretter satt til å være en av to påtaleansvarlige etterforskningsledere i en stor sak med opprinnelse i Buskerud. Saken gjelder et organisert kriminelt nettverk som har omsatt betydelige mengder narkotika, blant annet drøyt 10 kilo kokain og 235 kilo hasj, samt bedrevet grov hvitvasking, grove bedragerier og andre betydelige økonomiske forhold. Per januar 2024 sitter det tre personer varetektsfengslet i saken og saken er forhåndsberammet over 12 uker med oppstart i uke 42 i 2024. Den påtaleansvarlige vil bli oppnevnt som medaktor til en statsadvokat. Saken forventes ferdig etterforsket og påtalevurdert i april/mai 2024.

Selv om verken dette sakskomplekset har sin opprinnelse fra A-krimssenteret eller omfanget tatt i betraktning, har vedkommende påtalejurist, i tillegg til saksportefølge fra A-krimssenteret og fra ØMI, ikke hatt en reell mulighet til å følge opp den klare forutsetningen som ligger til grunn for A-krimssamarbeidet. Av samme grunn vil vedkommende heller ikke ha noen mulighet til å følge opp A-krimssenteret i hele 2024.

Realiteten er derfor at A-krimssenteret står uten egen påtalejurist. Det er fra påtaleledelsen opplyst at ØMI går med et betydelig antall vakanser hva gjelder påtalejurister (6 stillinger), og at det per i dag er besluttet at vedkommendes halve stilling til A-krimssenteret ikke vil bli erstattet fra politidistriktets side. For øvrig blir det også fra påtaleledelsen påpekt utfordringene med å rekruttere kompetente politiadvokater til ØMI.

3.4 Antall straffesaker som er håndtert ved A-krimssenteret

Antall straffesaker som stammer direkte fra A-krimssenteret gjennomgås nedenfor under punkt 4.1.

Ut over dette har politidistriktet fremhevet det forebyggende arbeidet. Dette er et viktig arbeid, som ikke så lett lar seg måle kvantitativt. Distriktet påpeker at endringene ved senteret i 2023 med ny senterleder og et bedre samarbeidsklima har medført at man har klart å agere annerledes på informasjon enn det man gjorde tidligere. Det fattes raskere beslutninger som igjen medfører en raskere og mer effektiv forebygging av kriminalitet.

Som eksempler er trukket frem nedstenging av flere utesteder både i gamle Buskerud fylke og Vestfold etter samarbeid med kommunene.

3.5 Statsadvokatens merknader

3.5.1 Påtalejurist tilknyttet A-krimssenteret

Statsadvokaten konstaterer at politidistriktet ikke har overholdt sin forpliktelse til A-krimssamarbeidet i forhold til å ha en tilgjengelig påtalejurist på senteret siste halvår 2023. Dette anses bekymringsfullt i seg selv, men om mulig i enda større grad ved at politidistriktet inn mot og fremover i 2024 heller ikke klarer å bøte på dette.

Dette er svært uheldig av flere grunner. Det fremheves særlig fravær av juristkapasitet i forbindelse med oppstart av mulige saker og sporvalg i den forbindelse, legalitetskontroll ift senterets aktiviteter og for øvrig samarbeidet ved senteret, herunder oppgang av de ulike etatenes regelverk, fagdager osv.

3.5.2 Etterretningsleder ved A-Krimssenteret

Fra fjorårets inspeksjonsrapport fremkommer blant annet følgende:

"Statsadvokatens inntrykk er at det hersker uklarheter om hvem som tar de reelle beslutningene innenfor a-krimssenteret, det vil si hvem som reelt sett bestemmer hva som skal prioriteres ved a-krimssenteret og hvem som setter kursen på skuta. Det er opplyst at det nå er på plass etterretningsleder og at det antas at denne vil kunne fylle noe av savnet etter styring ved at vedkommende skal utarbeide etterretningsprodukter som grunnlag for LKGs prioriteringer."

Etter statsadvokatens inspeksjon for 2022 ble det den 6. juni 2023 utferdiget en tiltaksplan fra politiets side for å følge opp resultatene fra inspeksjonen. Av dennes punkt 3 fremkommer blant annet:

Ift tiltak som allerede var etablert:

Tiltak 2: "Gjennom å etablere funksjonen etterretningsleder på senteret, faglig forankret i Etterretningsseksjonen, sørger vi for at etterretningsproduktene ut fra senteret får nødvendig plass i politidistriktets totale etterretningsproduksjon. Etterretningsproduktene blir i større grad brukt som redskap til å synliggjøre og prioritere saker på tvers av eget distrikt. Etterretningsleder flyttes fra Økonomi- og miljøseksjonen til Etterretningsseksjonen høsten 2023"

Ift nye tiltak:

Tiltak 1: "Etterretningsleder(E-leder) har ansvar gjennom etterretningsanalyse og produksjon å identifisere aktuelle kandidater det skal satses på. E-leder skal gjennom sin kontakt med øvrige e-ledere i distriktet ha dialog som igjen medfører en prioritering i GDE-ene gjennom fagnettverket."

Som det fremkommer ovenfor under punkt 3.2, har imidlertid politiet besluttet å holde denne stillingen vakant allerede fra april 2023. Resultatene av årets inspeksjon viser således at politidistriktet verken har fulgt opp egen tiltaksplan eller sin forpliktelse ift A-krimssenteret.

Beskrivelsen i politidistriktets egne tiltak viser med all tydelighet hvor viktig denne stillingen er. Ved å nedprioritere denne stillingen, vil det etter statsadvokatens syn, være svært små muligheter for å lykkes med det opprinnelige formålet om bekjempe sentrale trusselaktører der det blant annet både kreves en mer omfattende og grundig innhentings-, bearbeidings- og prioriteringsjobb.

3.5.3 Egen jurist med saksansvar for menneskehandelssakene

Statsadvokaten har i flere tidligere inspeksjoner, både av SE og senest for 2022 ift A-krim, fremhevet behovet for kompetanse og kapasitet ift etterforskning av mulige menneskehandelssaker.

Dette er ofte komplekse og krevende saker å etterforske og med en særlig viktig bevissikringsdel da det er tale om ofre for menneskehandel som forlater Norge m.v. Slik sett er det positivt at en ny jurist nå, på tidspunktet for inspeksjonen, har fått tildelt dette saksansvaret. Distriktet må besørge av vedkommende får opparbeidet seg en tilstrekkelig kompetanse til å håndtere disse sakene.

Statsadvokaten vil for øvrig bemerke hva gjelder distriktets trekkregler at det bør unngås at saksansvaret skifter seksjon ved en eventuell nedsubsumering fra menneskehandel til for eksempel straffeloven § 315(hallikvirksomhet). Slike forskyvinger medfører som oftest stor ressurslekkasjer og er ødeleggende for sakens fremdrift. Videre etterforskning kan for øvrig i ytterste konsekvens medføre en oppsubsumering til menneskehandel igjen.

3.5.4 Merking av saker

Som tidligere nevnt, har distriktet nå startet å merke relevante saker med "A-krim". I og med at dette gjøres manuelt, ligger selvfølgelig muligheter for ulikt skjønn og ulike vurderinger. Likevel er dette positivt og kan bidra både til et bedre fokus og en bedre identifisering på et tidlig tidspunkt av politiets kontakt med saken. Dessuten blir også disse sakene "silt" på nytt når saken kommer til ØMI, som har ansvaret for de fleste sakene. Ordningen har imidlertid virket over så kort tidsrom at det er vanskelig for både politidistriktet og statsadvokaten å ha noen formening om effekt av tiltaket.

4 Saksgjennomgang

Her følger først en redegjørelse for funnene fra saksgjennomgangene i punkt 4.1 til punkt 4.4, før vi kommer med våre merknader til funnene i punkt 4.5.

For samtlige sakstyper er tidsperioden fra 1. januar 2023 og frem til 1. november 2023, dersom ikke annet eksplisitt fremkommer.

4.1 Saker startet opp ved A-krimsenteret

Totalt ble det oversendt 13 saker fra politidistriktet som skal ha sin start fra senteret.

En nærmere gjennomgang viser at 4 av disse sakene er vedleggsaker til et større sakskompleks som etterforskes i GDE Buskerud bestående av i hovedsak grov narkotikakriminalitet, grov økonomisk utroskap og grove bedragerier. Saken har ikke utspring fra A-krimsenteret, men omtales nedenfor under punkt 4.4 nr. 2.

Ytterligere 3 saker er vedleggsaker til et sakskompleks hva gjelder blant annet grovt underslag ifb med kjøp av håndverktjenester som etterforskes av ØKO i Buskerud. Heller ikke dette komplekset har sitt utspring i A-krimsenteret.

De resterende 6 saksnumrene har sitt utspring fra A-krimsenteret.

Tre av disse sakene er avleggsaker mot et satsningsobjekt for 2022 og dreier seg om henholdsvis grov hvitvasking og skattesvik. I forbindelse med dette prosjektet pekes det på at det ble inngått en samarbeidsavtale mellom politiet og skatteetaten den 1. desember 2022 med utlån av en spesialrevisor tilknyttet A-krimsenteret til politiets etterforskning. Dette synes å ha vært en god løsning for politiet og medførte en tilfredsstillende progresjon under etterforskningen. Disse sakene er imidlertid ikke påtaleavgjort og statsadvokatembetet bemerker at det ikke synes å være tilstrekkelig påtalekapasitet tilknyttet disse sakene, da tilknyttet jurist er satt til å lede etterforskningen av det overnevnte sakskomplekset hørende under GDE Buskerud.

De resterende tre sakene gjelder ulovlig bruk av arbeidskraft og har sin bakgrunn i ulike tverrfaglige kontroller av henholdsvis to restauranter og en neglesalong. Felles for disse er at de etterforskes og påtaleavgjøres både raskt og adekvat, og representerer fine utslag av "uro"-virksomhet mot ulike relevante bransjer som erfaringsmessig bryter ulike regler tilknyttet sin næringsvirksomhet.

4.2 Registrerte menneskehandelssaker

Vi har gått gjennom de tre innsendte sakene.

1. Sak 16229470

Saken ble anmeldt 9. oktober 2023 og gjelder en sør-amerikansk kvinne som har kommet til Norge for å gjennomføre prostitusjon. Vedkommende anfører å ha være utsatt for et press fra en person hjemmehørende i Norge og har muligens vært i en sårbar situasjon som har blitt utnyttet til videre prostitusjon. Saken etterforskes på SE med egen PEL med særskilt fagansvar.

I tid under statsadvokatens gjennomføring av inspeksjonen ble saken kodet om fra menneskehandel til hallikvirksomhet, men har fortsatt noen vedleggssaker kodet som menneskehandel. Statsadvokaten er av den oppfatning at etterforskningen er godt ivaretatt i denne konkrete saken. Det fremheves bruk av etterforskningsplan, hypoteser, definerte etterforskningsskritt med fokus på bevissikring, bruk av tvangsmidler inkl. varetekt og søk i økonomiske forhold og valutaregisteret. Etterforskningen har videre hatt en god fremdrift.

2. Sak 16059748

Saken starter med en anmeldelse fra 26. april 2023. Utenlandsk borger inngikk arbeidsavtale med et firma i Iran i mai 2022 og fikk senere innvilget oppholdstillatelse i Norge på bakgrunn av denne arbeidskontrakten. Vilåret var at vedkommende arbeidet som avdelingsleder. Da vedkommende deretter ankom Norge i januar 2023 fikk han beskjed om at firmaet ikke kunne ansette han i henhold til arbeidsavtalen, men at han for å arbeide for firmaet måtte akseptere en stilling som lagerarbeider med halvparten av timesats som i den skrevne avtalen. I tillegg krevde firmaet at fornærmede betalte dem 15 000 euro. Forholdet ble kodet som overtredelse av straffeloven § 257 b på bakgrunn av fornærmedes beskrivelse av å bli lokket til Norge, fratatt muligheten for lovlig opphold iht. sin tillatelse og hvor firmaet deretter forsøkte å utnytte arbeidskraften hans i en annen stilling.

Også denne saken etterforskes på SE og av PEL med fagansvar for saksfeltet. Vi ser videre at også distriktets fagansvarlige på menneskehandel har deltatt i vurderinger i sakens initialfase.

Hva gjelder selve etterforskningen, synes denne å ha hatt en svak fremdrift. Nye opplysninger i saken har i all hovedsak stammet fra brev og dokumentasjon fra fornærmedes bistandsadvokat. Det fremstår som at anmeldelsen er vurdert av både flere jurister og flere etterforskere, men at det primære fokuset var spørsmål om hvilket avsnitt saken skal tilfalle og hvem som skal etterforske den.

Ut over noen mindre logger foreligger det ingen etterforskningsplan. Således er det ikke notoritet rundt etterforskningsskritt, hypoteser m.v. PÅL sine vurderinger fremkommer ikke av saken, ei heller dette med at saken kodes om fra menneskehandel til "mindre alvorlige forhold" – bedrageri. Saken er fortsatt kodet som menneskehandel/tvangsarbeid og ikke påtaleavgjort.

3. Sak 15983974

Den tredje saken som er gjennomgått ble anmeldt av operativ utlending i Oslo pd. 31.01.2023. Også denne saken ble kodet som menneskehandel. Konkret gjaldt den utnyttelse til prostitusjon. Saken ble overført til Sør-Øst politidistrikt 01.02.2023.

Også denne saken er blitt etterforsket på SE med egen fag-PEL og for øvrig jurist tilknyttet samme avdeling. I denne saken foreligger det en etterforskningsplan. I denne er det god notoritet rundt vurderingene som er foretatt i saken. På den annen side er det ikke satt opp hypoteser og det er i tillegg få aktiviteter.

Den 09.02.2023 ble saken kodet om til hallikvirksomhet etter et innledende avhør og fremdriften deretter må anses heller lav. Det er tale om et avhør av den mistenkte, som for så vidt var krevende å få tak i, før saken ble oversendt påtaleansvarlig 20.12.2023 og henlagt samme dag.

4.3 Påtaleavgjorte saker vedrørende arbeidslivskriminalitet

Statsadvokaten har for det første gjennomgått åtte konkrete saker omtalt av politiet.

Sak 15840189 gjelder grov hvitvasking av svarte arbeidsinntekter fra ulike former håndverkerarbeid. Saken tilhører et sakskompleks bestående av 11 saker som startet på A-krimssenteret i 2022. De opprinnelige sakene har generert nye saker. Generelt synes det å være god fremdrift i sakene. Per i dag er det syv saker som ikke er ferdig etterforsket. I disse saken antas det at det vil bli flere positive påtaleavgjørelser med betydelig inndragning både av penger og gjenstander. Sakene synes identifisert på et tidlig stadium, gitt riktig prioritet og gitt tilstrekkelig ressurser - alt i tråd med RAs retningslinjer.

I dette konkrete saksnummeret har den anmeldte lånt bort kontoen sin til hovedmannen. Det er opprette e-plan for sakskomplekset. Saken har god fremdrift og påtaleavgjørelsen kommer raskt etter at saken var ferdig etterforsket. Saken ble avgjort ved tilståelsesdom 9. juni 2023.

Sak 16049559 gjelder bruk av ulovlig arbeidskraft ved et bilvask-firma hjemmehørende i Vestfold. Sak opprettes av Utlendingsavsnittet 16. april 2023 etter tips fra Arbeidstilsynet. Saken settes på ØKO. Sakens etterforskning bestod i avhør av et vitne i tillegg til den mistenkte. Saken avgjort ved forelegg 20.10.2023. Vitnet i saken kommer med opplysninger som tilsier at det her burde det vært opprettet ytterligere saker i forhold til brudd på arbeidsmiljøloven og utlendingsloven.

Sak 15901350 gjelder ulovlig bruk av arbeidskraft. Denne saken er opprettet av Utlendingsavsnittet den 28.08.22 etter tips fra Skatteetaten vedrørende et spisested i Telemark. Det synes å være noe sendrektighet i overførselen av saken videre til ØKO, før saken avgjøres ved et forelegg i mars 2023. Dette forelegget vedtas ikke, men likevel oversendes ikke § 267 brev til siktede før medio november 2023 og det utarbeides en bevisoppgave samme dato. Og per 25. januar 2024 er saken fortsatt ikke oversendt retten til berømmelse. Det er selvfølgelig uheldig av flere grunner – straff er ferskvare, dessuten mye dobbeltbehandling da dette ikke gjøres i samme tidsrom.

Sak 15695772 gjelder bruk av ulovlig arbeidskraft ved en restaurant i Telemark. Saken opprettet av ØKO den 22. mars 2022 etter henvendelse fra Skatteetaten. Forelegg i saken utferdiges 6. mars 2023, og er vedtatt. Statsadvokaten påpeker at også denne saken har en svak fremdrift. De få etterforskningsskrittene som er gjennomført i saken foregår svært spredt istedenfor en samlet og rask etterforskning i saken. For eksempel går det 6 måneder fra det blir innhentet regnskapsdokumenter til det blir tatt et vitneavhør i saken.

Sak 15925336 gjelder brudd på arbeidsmiljøloven, ikke tilstrekkelig sikring. Anmeldelse med dokumentasjon fra Arbeidstilsynet forelå 22. november 2022. Saken settes direkte på ØKO. Tiltalebeslutning utferdiget 10. oktober 2023 og hovedforhandling var berammet i januar 2024. Saken anses som godt opplyst ved anmeldelsen fra Arbeidstilsynet. Det tar deretter seks måneder før etterforskningen igangsettes. Etterforskningen består deretter av kun et vitneavhør og et avhør av mistenkte. Etter at saken var ferdig etterforsket går det ytterligere fire måneder før det fattes et påtalevedtak i saken.

Også sak 15348864 gjelder brudd på arbeidsmiljøloven. Saken ble anmeldt av Arbeidstilsynet tilbake til 25. januar 2021. Gjelder et utenlandsk foretak og bygningsoppføring i Telemark. Saken blir stilt i bero i påvente av at man skal komme i kontakt med de to mistenkte, som også ble etterlyst. Saken ble henlagt som foreldet 23. februar 2023.

Sak 15581190 gjelder brudd på brukthandelloven i forbindelse med salg av 13 bruktbiler uten tillatelse. Saken anmeldes 29. oktober 2021. Mistenkte avhøres først i juni 2022. Deretter henlegges saken 27. april 2023 – avgjort utenfor straffesak. Det fremkommer av saken at politiets forvaltningsavdeling den 1. juli 2021 fattet vedtak om avslag på en søknad om brukthandelbevilling, og politiet opplyser at saken tar lang tid grunnet POD sin klagebehandling i saken, men at "vi anså at forvaltningen ville finne en passende reaksjon" uten at det fremkommer noe nærmere hva dette er eller skulle være.

Sak 15906810 gjelder lønnstyveri og ble anmeldt av Arbeidstilsynet 3. november 2022. Parallelt med straffesaken går det en sak hos Arbeidstilsynet. Den 27. oktober 2023 fattes vedtak i klagesak hos Arbeidstilsynet og samme dag henlegges saken hos politiet – avgjort utenfor straffesak.

Ut over disse åtte konkrete sakene, har statsadvokaten gått gjennom flere av de 73 sakene politidistriktet har oppgitt som påtaleavgjort i perioden. Det er både gjennomgått flere av de eldste sakene og flere saker som er opprettet og avgjort etter 6. juni 2023, som er datoen for politiets tiltaksplan etter forrige inspeksjon.

Disse sakene vil ikke omtales konkret, men overordnet er statsadvokatens funn her at enkelte av disse sakene ikke er verken anmeldt eller avgjort av Sør-øst politidistrikt, men at distriktet har vært involvert som bistandsdistrikt ved for eksempel pågripelse eller ransaking. Videre gjelder en rekke av sakene ordinære økonomiovertredelser som ikke faller inn under definisjonen arbeidslivskriminalitet.

4.4 Saker utvalgt og oversendt av politiet som omfattes av definisjonen arbeidslivskriminalitet

1. Sak 157953593

Saken ble anmeldt 11. juli 2022. Dette er en sak i samme sakskomplekset som sak 15840189, allerede omtalt ovenfor under punkt 4.3. Felles for disse sakene er at de er identifisert på et tidlig stadium, merket A-krim, gitt riktig prioritet og gitt tilstrekkelig ressurser. Sakene har i hovedsak vært etterforsket av etterforskere ved A-krim, men med utstrakt samarbeid mellom ulike enheter i aksjonsfasen.

2. Sak 15997063

Denne saken er også omtalt under punkt 3.3. Saken startet som en sak om regnskapsovertredelse etter anmeldelse fra en bostyrer. Saken ble mottatt på ØKO, som igangsatte etterforskning. Saken omfatter både svært alvorlig narkotikakriminalitet, grove bedragerier, grove utroskap, brudd på våpenlovgivningen mm. Sakskomplekset anses som et godt eksempel på en rettet innsats mot en betydelig trusselaktør, samt også hvilket ressursuttak det blir for å jobbe mot et slik profesjonelt kriminelt nettverk.

Det ble avsatt to politiadvokater, i tillegg til bidrag fra SE. På etterforskningssiden ble det avsatt en PEL for økonomiforbrytelsene fra ØKO, med betydelig bistand fra andre på ØKO inkl. politirevisorene, samt en egen PEL fra GDE Buskerud på narkotikaforbrytelsene med 3 til 4 egne etterforskere. Det ble gjennomført et tilslag våren 2023, og fortsatt sitter tre personer varetektsfengslet i sakskomplekset. Saken er for øvrig omtalt ovenfor under punkt 3.3.

3. Sak 16049559

Forholdet ble anmeldt 16. april 2023 i forbindelse med utlendingskontroll etter tips fra Arbeidstilsynet om mulig ulovlig arbeid ved et bilpleiefirma i Vestfold. Kontrollen avdekket en arbeider som ikke hadde lovlig opphold i Norge og som arbeidet uten arbeidskontrakt.

Saken blir etterforsket av operativ utlending, dog slik at etterforskningen kun består av et avhør av mistenkte medio august 2023, altså etter 4 måneder.

Saken blir deretter overført ØMI, da juristene tilknyttet Forvaltning og utlendingsseksjonen(FUF) ikke lenger har påtalekompetanse. Saken mot firmaet ble deretter henlagt 19.10.23, mens innehaver dagen etter ble ilagt en forelegg for bruk av ulovlig arbeidskraft. Dette forelegget ble ikke vedtatt og saken ble oversendt Vestfold tingrett. Dom forelå 11. januar 2024, hvor innehaver ble domfelt i tråd med forelegget.

4. Sak 15883957

Anmeldelse av 11. oktober 2022 for grovt underslag og uriktig forklaring fra en bedrift. Konkret skal det være tale om en ansatt som over en lengre periode har gjennomført EU-kontroller og eller/fiktive EU-kontroller i firmaets sine lokaler i Vestfold, og tatt pengene selv. Det skal samlet sett gjelde en svært betydelig antall biler.

Saken ble mottatt og behandlet ved ØKO, hvor det også ble avholdt et inntaksmøte i forbindelse med mottak av saken. Det foreligger en grundig og god etterforskningsplan med hypoteser, aktiviteter, presisert behov for ressurser til etterforskningen, vurdering av tvangsmidler, mulighet for inndragning m.v.

Også den videre etterforskningen fremstår som relativt omfattende og med tilfredsstillende fremdrift gjennom 2023.

5. Sak 15009101

Forholdet ble anmeldt tilbake til 20. desember 2019, og har vært etterforsket hos ØKO. Det er tale om grove bedragerier ved at hhv styreleder, daglig leder og styremedlemmer i et aksjeselskap som drev med eiendomsprosjekter forledet 14 investorer til å yte lån på til sammen i overkant av 8 millioner kroner.

Dom i saken fra Agder lagmannsrett forelå 1. desember 2023. Av de fire tiltalte ble en domfelt for forsettlig grovt bedrageri og de tre andre for grovt uaktsomt bedrageri, en ble fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet i 5 år, samt at de ble solidarisk ansvarlige for skadeserstatning til de fornærmede. Saken er per i dag ikke rettskraftig.

Selv om saken har vært jevnt etterforsket siden anmeldelsen i 2019, har samlet saksbehandlingstid blitt vurdert som noe lang av lagmannsretten. De domfelte ble av lagmannsretten innrømmet en reduksjon i straffen på 10 % på grunn av lang tid siden forholdet ble begått og en samlet liggetid på 6 mnd.

6. Sak 15934575

Saken gjelder grovt skattesvik og ble anmeldt av Skatteetaten 30. november 2022. Anmeldelsen er av politiet opplyst å komme fra A-krimssenteret. Saken har vært etterforsket av ØKO.

I saken foreligger det ikke en fullverdig etterforskningsplan, kun en kort logg med aktiviteter. Etterforskningen for 2023 har bestått i at politiet ved to anledninger har innhentet dokumentasjon fra Skatteetaten i hhv mars og april 2023. Det fremkommer ikke ytterligere etterforskningsskritt ut over en beslutning om utlevering fra primo september 2023. Det er uklart for statsadvokaten hva som skjer og som skal skje videre i saken.

7. Sak 16184837

Saken gjelder ulovlig bruk av arbeidskraft anmeldt 25. august 2023. Saken ble opprettet av politibetjent tilknyttet A-krimssenteret på bakgrunn av en tverrfaglig kontroll av en restaurant i Vestfold.

Av etterforskning som er gjort er det innhentet regnskapstall i november. Det fremkommer videre at restauranten er under konkursbehandling 6.12.23.

Mistenkte ikke avhørt. Han ønsket ikke å forklare seg på stedet i august og det fremgår av arbeidslogg alle forsøk på avhør. Saken har tatt tid grunnet at mistenkte ikke pt har latt seg avhøre. Registrert oversendt påtaleansvarlig 19. januar 2024.

4.5 Statsadvokatens merknader

Det er samlet sett tale om få straffesaker for 2023 som kan spores tilbake til A-krimssenteret. Det er også en liten nedgang på slike saker kontra 2022.

Inspeksjonen har visst at de mindre sakene etterforskes ferdig av politibetjentene tilknyttet senteret, og at de har kapasitet til dette. Det skal sies at dette er tale om små saker som krever svært begrenset etterforskning, f. eks ulovlig bruk av arbeidskraft på en restaurant. For 2023 er det ikke opprettet eller anmeldt saker av et større omfang med oppstart fra senteret. Dette ville imidlertid berørt ØKO, som allerede har svært begrenset kapasitet og saken(e) måtte i tilfelle prioriteres opp mot andre prioriterte saker på denne seksjonen.

Når det er sagt, er det viktig å merke seg arbeidsmetodikken i A-krimssenteret. Det skal brukes raske virkemidler og sanksjoner som rammer de kriminelle raskt og effektivt. Et typisk eksempel er en tverrfaglig kontroll der en ulovlig virksomhet stanses, fremfor at saken skal etterforskes over tid og potensielt bli en større sak i politidistriktet. Et annet eksempel er utstrakt forebyggende virksomhet i bransjer der man ser trender til nye og endrede straffbare forhold, f. eks. innhøsting i landbruket. Distriktet må imidlertid ha i mente den gode forebygging som ligger i de konkrete straffesakene som avdekkes.

Hva gjelder menneskehandelssakene vil statsadvokaten nok en gang påpeke viktigheten av tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på dette fagfeltet. På tjenestemannssiden synes dette å være godt ivarettatt ved hhv en politioverbetjent med fagansvar for menneskehandel, samt en PEL med fagansvar og kompetanse.

På inspeksjonstidspunktet hadde politidistriktet, etter et års fravær, på nytt tildelt en politiadvokat dette fag- og saksansvaret. Etter statsadvokatens syn er et slikt fagansvar svært viktig. Dette er ofte både krevende og omfangsrike saker, der kompetanse og kapasitet er avgjørende for både å kunne identifisere en mulig menneskehandelssak og deretter etterforske denne med tilstrekkelig kvalitet. Det påpekes fra statsadvokatens side at denne nye politiadvokaten på fagfeltet må få anledning til å tilegne seg tilstrekkelig kunnskap til å lykkes i rollen.

Hva gjelder særlig menneskehandelssakene, men også flere andre saker i politidistriktet, påpekes det også at politidistriktet bør innrette sitt sakstrekk slik at saker ikke skifter seksjon ved en subsumsjonsendring. Statsadvokatembetet har til gode å se at slike skifter har noen gunstige effekter for ressursbruk og kontinuitet.

De konkrete menneskehandelssakene som statsadvokaten har gjennomgått varierer i prioritet og innhold. Som påpekt ovenfor, er det blant annet avvik i bruk av etterforskningsplan. Det er positivt at politidistriktet har erfaren og kompetent fagkoordinator og PEL i disse sakene. Når det er sagt, er det viktig at PÅLs vurderinger, så vel positive og negative beslutninger under etterforskning og vurdering av subsumsjon, er tydelige under etterforskningen/i E-planen. Som også påpekt under tidligere inspeksjoner, er menneskehandel å anse som både alvorlig og prioritert kriminalitet og det er viktig at politidistriktet er rigget til både å identifisere slike saker og etterforske disse på en adekvat måte. Hvorvidt det samlede resultatet medfører en tiltalebeslutning for menneskehandel er i så måte mer underordnet, så lenge det er foretatt en grundig og objektiv etterforskning. Statsadvokaten vil likevel påpeke

at økt fokus og påtalestyring av disse sakene vil kunne øke sannsynligheten for oppklaring av disse sakene.

Avslutningsvis under dette punktet vil statsadvokaten fremheve at det er gledelig at politidistriktet har identifisert og avsatt tilstrekkelige resurser til å ta ut et betydelig kriminelt nettverk i gamle Buskerud fylke. Det har i flere forutgående inspeksjoner av blant annet SE vært påpekt at fravær av en slik satsing har vært uheldig. Statsadvokaten er vel kjent at dette er et betydelig resursuttak som nødvendigvis må medføre en viss nedprioritering av andre saker/saksfelt. Likevel er det svært viktig at også store aktører også tas ut og det preventive som ligger i en slik innsats.

5. Oppsummering

Arbeidslivskriminalitet er et ullent begrep og kan ikke avgrenses til eller identifiseres ved en ren henvisning til aktuelle straffebud. Dette gir politidistriktet fortsatt utfordringer blant annet med å identifisere saker og prioritere disse tilstrekkelig høyt.

Statsadvokaten påpekte under fjorårets inspeksjon viktigheten av at distriktet etablerte rutiner som identifiserte sakene på et tidlig stadium, slik at sakene kunne resurssettes og prioriteres som forutsatt i riksadvokatens prioriteringsrundskriv.

Som et av tiltakene etter fjorårets inspeksjon har distriktet fra sommeren 2023 iverksatt et system med manuell merking av saker. En slik manuell merking har svakheter ved en skjønnsutøvelse fra "merker", men var etter vårt syn et skritt i riktig retning. Denne endringen har imidlertid virket såpass kort at det er vanskelig å kunne vurdere dens effekt. Funn under årets inspeksjon tilsier at distriktet fortsatt har en veg å gå. For det første anses tidvis denne merkingen uriktig ved at "alt" merkes som "A-krim". Og for det andre fremstår det som om politidistriktet ikke har klart å prosessere dette på en tilstrekkelig god måte, da det er et relativt stort antall saker innen ulike kategorier oversendt fra politiet i forbindelse med årets inspeksjon som de facto ikke er "A-krim", selv ved en vid definisjon.

Ved overtredelser av utlendingsloven, stiller en spørsmål ved om politiet har fokus på avdekking av andre aktuelle lovbrudd. Statsadvokaten har forståelse for at dette kan skyldes kapasitetshensyn, men anser at det vil kunne ligge potensielle A-krim saker i disse sakene.

Videre påpekes fraværet av distriktets oppfølging av A-krim samarbeidet, og en viser til riksadvokatens rundskriv nr. 1/2024 hvor det fremgår at gode resultater krever et tett samarbeid på tvers av politidistrikter og med særorganer, offentlige kontrollorganer og næringslivet. Fravær av den helt sentrale stillingen etterretningsleder har stor betydning ift å besørge at informasjon innhentes, bearbeides, analyseres og deretter formidles som kunnskapsprodukter og et avgjørende beslutningsgrunnlag for LKG. Politiet har gjennom store deler av 2023 ikke opprettholdt sin forpliktelse til samarbeidet. Etter det opplyste har nå også skatteetatens representant sluttet ved senteret, slik at det per i dag ikke er noen etterretningsleder ved senteret. Også fravær av politiadvokat vil være kritisk både i forhold til videreutvikling av samarbeidet, sporvalgsdiskusjoner i den enkelte sak og ikke minst generell legalitetskontroll.

Hva gjelder tiltak i etterkant av årets inspeksjon, er man etter vårt syn dessverre gått et skritt tilbake kontra fjorårets inspeksjon.

Følgende tiltak bes satt inn:

1. Besørge at distriktets forpliktelse til A-krimssamarbeidet overholdes hva gjelder etterretningsleder.
2. Besørge at distriktets forpliktelse til A-krimssamarbeidet overholdes hva gjelder politiadvokat.
3. Videreutvikle rutineene for identifisering og merking av A-krimssaker.
4. Identifisere og etterforske flere menneskehandelssaker.
5. Til punkt 3 og 4: Økt fokus på koordinering og samarbeid mellom de ulike seksjonene som har ansvar for strafforfølgning av disse kriminalitetstypene.

Politiet bes utarbeide en tiltaksplan i tråd med disse 5 punktene innen 1. april 2024. Det vises til riksadvokatens rundskriv nr. 3/2020 om statsadvokatenes fagledelse av politiet punkt 5 d).

Statsadvokaten vil følge opp disse punktene ved neste inspeksjon.

Vi takker politiet for velvillige og gode bidrag til inspeksjonen og ønsker lykke til i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

På vegne av inspeksjonsgruppa

Åsmund Yli
statsadvokat

Kopi:

Riksadvokaten
Politidirektoratet
Påtaleleder Kjell Johan Abrahamsen